

Naročninaznaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.**Posamezna številka 1 Din**UREDNIŠTVO: telefon številka 21
UPRAVA: telefoni številka 54

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

**MURSKA
KRAJINA**

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasovNa oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

I. LETO

Murska Sobota, 23. oktobra 1932.

ŠTEV. 34

**Obrestna mera
in zadruga.**

Obrestna mera za posojila v naši državi je v različnih pokrajinah zelo različna. Tako smo čuli, da so zahtevali na jugu države za posojila 30%, tudi 40% in 50%.

Celo v dravski banovini ni bila obrestna mera enotna.

Najvišje obresti smo morali plačevati v Prekmurju, v ostalih delih naše banovine so bile znatno nižje. Uvideli smo tudi, kaj je vzrok temu. Kjer je bilo dovolj denarnih zadrug, tamkaj so bile najnižje obresti. Dokler Prekmurje ni imelo zadrug, so bili kmetje primorani plačevati tudi do 24% obresti za svoje dolgeve. Temu neznosnemu stanju so hoteli idealni in nesebični organizatorji napraviti konec. Šli so na delo in posrečilo se jim je v naprednejših občinah ustanoviti lepo število zadrug. Ugodne posledice tega nesebičnega dela so se kmalu čutile. Ljudje so dobili pri zadrugah posojila, za katera so plačevali 10% do 12% obresti. To je bila tako presenetljiva razlika od prejšnjih razmer in tolike koristi za našega kmeta, da so se ljudje z ljubeznijo in ponosom oklenili svojih zadrug, dobro vedoč, da so vsakomur, ki zaide v denarne stiske, nesebično v pomoč.

Sedanja občutna gospodarska kriza je tudi pri zadrugah razvoj nekoliko zaustavila. Kljub neugodnim gospodarskim razmeram pa naše zadruga še dalje neumno poslujejo. Pokazale so tole prožnosti in življenske sile, da jim tudi najhujši časi, kar mo jih doživeli, niso mogli dojeti tega.

Radi tega smo prepričani, da bodo tudi v bodoče, ko se vrnejo normalni časi, vršile svojo nalogo s tem, da bodo preskrbovale našega malega človeka s cenovno kreditom.

POLITIČNI PREGLED

Jugoslavija. Francosko kmetijsko ministrstvo je odredilo te-le kontingente za uvoz iz Jugoslavije: oktobra, novembra, decembra 1250 stotov svinj in 55 stotov salame, oktobra 3400 stotov jabolk in hrušk, novembra 1500 in decembra 100 stotov jabolk in hrušk. V oktobru smemo izvoziti 1050 stotov mandljev, svežih sliv, breskev itd., novembra in decembra pa nimamo posebnega kontingenta, nego smo deležni samo kontingenta za „ostale države“, ki znaša 400, odnosno 350 stotov. — Sedanji zakon o zaščiti kmetov bo začasno podaljšan za mesec dni, dokler vprašanje kmečkih dolgov ne bo definitivno rešeno. Med tem časom pa bosta Narodna skupščina in senat imela priliko, da temeljito proučita to vprašanje in šele nato sprejmeta definitivni zakon o ureditvi kmečkih dolgov. — V kratkem bo na Dunaj odpotovala jugoslovenska delegacija v svrhu pogajanj za sklenitev nove klirinške pogodbe. — Predsednik glavnega odbora J. R. K. D. g. Nikola Uzunović in generalni tajnik minister g. dr. Kramer sta predložila notranjemu ministru akt, s katerim sta na osnovi zakona prosila za končno odobritev, da sme stranka J. R. K. D. obstajati in delovati. Po pregledu priloženih prijav iz vseh srezov države je g. notranji minister izdal rešenje, s katerim odobrava obstoj in delovanje nove stranke. S tem so izpolnjeni vsi zakoniti pogoji za definitivno konstituiranje J. R. K. D. — Po daljšem odmoru se je zopet sestala narodna skupščina. Na dnevnem redu so razni aktualni problemi, v prvi vrsti vprašanje kmečkih dolgov.

Švica. Na seji upravnega odbora banke za mednarodno izplačilo se je sklenilo podaljšanje kreditov za Jugoslavijo, Avstrijo in Madžarsko, ki bi zapadli še ta mesec, za nadaljne tri mesece.

Češkoslovaška. Vlada pripravlja nov zakon o kartelih, ki naj omogoči vladni vpliv na določevanje cen kartelskih proizvodov, ki niso v skladu s sedanjimi gospodarskimi prilikami.

Irska. V Belfastu je prišlo do velikih delavskih izgrediv, pri katerih je bilo več delavcev ubitih in mnogo ranjenih. Nerede so povzročili komunisti.

Romunija. Nesoglasja med romunsko vlado in njenim odstopivšim poslanikom v Londonu Titulescu so izravnana. Vlada je ponudila Titulescu zunanje ministerstvo, ki ga je tudi prevzel.

Albanija. Zaradi smrtnih obsodb v Tirani, kjer je izredno sodišče obsodilo sedem političnih obtožencev na smrt, vlada v južni Albaniji veliko razburjenje. Prebivalstvo je grozilo z revolucijo, ako bi bili obsojeni zares usmrčeni. — Pri nenadnem pregledu knjig v finančnem ministerstvu so odkrili milijonske goljufije, na škodo države, kakor tudi ponarejanje kolek in vrednostnih papirjev. V zvezi s tem so oblasti aretirale večje število višjih uradnikov ter zapečatila vse blagajne.

Madžarska. Predsednik vlade Gömbös namerava izvesti reorganizacijo unionistične stranke, kakor tudi izvesti reformo na vseh področjih javnega in strankarskega političnega življenja. Stvorila naj bi se skupna fronta madžarskih magnatov in malih posestnikov, ki bi bila po njegovem mnenju nepremagljiva. — Izjemno stanje, ki je trajalo 13 mesecev, je bilo s sklepom ministrskega sveta ukinjeno, ker ni več razlogov, da bi se obdržalo še nadalje. Ukinitve izjemnega stanja je znatno pomirila političen položaj. — Nova madžarska vlada se je predstavila poslanski zbornici. Pri tem je ministrski predsednik Gömbös v dvehurnem govoru razvil program svoje vlade. Odkrito je izjavil za revizijo mirovnih pogodb in se pridružil nemškemu stališču, zahtevajoč, da se tudi Madžarski prizna pravica do neomejenega oboroževanja.

Nemčija. Vse bolj se širijo govorice o razkolu v narodno socialistični stranki, vsled spora, ki je nastal med voditelji stranke. V napadalnih oddelkih, ki tvorijo jedro pokreta, je celo nastal upor proti sedanjemu vodstvu in člani teh formacij trgujejo z orožjem in drugimi predmeti, ki so jih dobili od stranke. — Kakor nekateri nemški časopisi zatrjujejo, je bivši prestolonaslednik začel v zadnjem času živahno delati na to, da bi najprej postal državni upravnik, kasneje pa bi obnovil monarhijo. Njegov načrt baje podpirajo vsi vodilni močje sedanje Nemčije, kakor Hindenburg, Papen i. t. d. V zadnjih mesecih je bila celo ustanovljena nova stranka monarhistov, ki je že začela izdajati svoje glasilo.

Avstrija. V prejšnjem tednu je prišla do velikih izgrediv med narodnimi socialisti in njihovimi nasprotniki. Prišlo je do pretepev, pri katerih je bilo okrog 40 oseb težje ranjenih. Do velikih izgrediv je prišlo tudi na Dunaju ob priliki spreveda narodnih socialistov. En stražnik in 3 osebe so bile pri tem ubite.

Poslanec Benko contra „Slovenec.“

Pred malim senatom v Ljubljani se je vršila razprava o tiskovni tožbi nar. poslanca g. Josipa Benka iz Murske Sobotice proti odgovornemu uredniku „Slovenca“ zaradi klevete v smislu člena 52 tisk. zakona. Za podlago tožbi je bila 14. aprila v „Slovencu“

pod rubriko „Slovenska Krajina“ objavljena notica: „Dovoljenje za izvažanje živine v smislu zakonitih predpisov je dobil poslanec g. Josip Benko iz Murske Sobotice. Gospod Benko, ki ima veliko podjetje za izdelavo mesa, je bil že dosedaj največji iz-

voznik živine in prekajenega mesa iz Slovenske Krajine. Sedaj pa ima izključno pravico in se bojimo, da bodo cene živini, ki so v naši krajini izredno nizke, zaradi tega še bolj padle.“

Obtoženi odgovorni urednik se je v bistvu zagovarjal, da vsebina članka ne tangira časti zasebnega tožitelja. Zastopnik tožitelja, g. dr. Cepuder je poudarjal, da je stilizacija inkriminiranega članka taka, da je morala vzbuditi med nepoučenim ljudstvom Slovenske Krajine o tožitelju kot izvozniku in narodnemu poslancu neugodno mnenje, da je trpel na ugledu, da je med prebivalstvom nastalo veliko ogorčenje in so ljudje g. Benku očitali tudi na shodih, da je poslanec le za sebe, ne pa za ljudstvo. G. Benko pa je postopal povsem pravilno in ni ničesar storil, kar bi škodovalo interesom Slov. Krajine. Notar g. Anton Koder je kot prič v preiskavi potrdil, da je notica res povzročila razburjenje med prebivalstvom, sreski načelnik g. Lipovšek pa je izjavil, da je g. Benko le koristil ljudstvu, če je v kljub vsem težkočam vzdržal in omogočil, da je bil v Prekmurje določen kontingent vama izvožen.

Senat je spoznal obtoženega odgovornega urednika „Slovenca“ za krivega klevete potom tiska in ga obsodil na 20 dni zapora, izpremenjenih v denarno globo 1200 Din, ter nadaljno denarno kazen 600 Din, eventualno še 10 dni zapora po privomočnosti v objavo sodbe na celisti in v povračilo stroškov kazenskega postopanja. Branitelj obtoženca je prijavil proti sodbi revizijo in priziv.

Mladina mladini.

Neki ljubljanski list je pred tedni priobčil res krasen članek za slovensko mladino. Ta članek je bil zlasti visokošolcem. Mladina je bila idealna vedno in je še danes. Vsako akcijo, vsak pokret pričinja mladina s stališča najširšega idealizma. Tako pozitivno, kakor tudi negativno ali bolje rečeno konstruktivno, odskočno destruktivno udejstvovanje mladine pri tem ali onem pokretu, odnosno proti njemu nosi v bistvu idealno nagibe. Vsako delo, vsak pokret, če ob rojstvu zapisan smrt, ako ni rodila potreba spočeta v ideatah stremljenjih in ciljih. Moč pravega idealizma je silna, ako to cilji jasno začrtani in ako je dovolj trdne volje in življenske energije, ki ne pozna težav in ovir, ne časa in ne bolezni ampak potrpežljivo in hladno presojeno vsako zadevo. K temu se treba prva ključiti vztrajnost in načrti se vsaki čujejo, dasi nikdar ne popoldneva isti meri, kakor so bili zamisljeni.

Tudi Prekmurje ima svojo mladino. Prva generacija naše mladine ki jo je dohitela naša največja vojnovinska doba — naše oboroženje — v šolih, je takoj prva leta osvobodjenja pokazala razveseljeno udejstvovanje, ki je bilo prežeto z duhom

jugoslovanstva. Ta mladina se je navduševala za nacionalne ideale in je v veliki meri posegala v nacionalni razvoj naše ljubljene krajine. Jugoslovenstvo je bil njen aksiom in lahko se reče, da je s tem svojim udejstvom vanjem doseglo lepe in razveseljive uspehe. To ni bila samo akademska omladina: takrat je bilo vse ena, vse složno in vsak je bil dobrodošel, kdor je hotel delati. Ne toliko svetovni nazori, ampak vodstvo naše domače politike — v najširšem pomenu te besede — je vplivalo na to skupino, da se je razšla. Dasi se je ta naša omladina opredelila do gotove mere pod silo razmer strankarsko in je prišlo med njo do raznih polemik, jim je v srcu in v bistvu ostalo najvažnejše: patriotizem. Ne reče se po krivem torej, da je iz te omladine zrasla prva prava narodna (nacionalna) inteligenca.

Danes je ta omladina na svojih položajih, kjer služi narodu in državi pri tem pa zvesta svojim idealom pred desetletjem, nastopa v javnosti z delom za narod na vseh področjih njegovega javnega življenja. Dela in bo delala in v nemali meri dosega uspehe, kar je danes javno in jasno.

Danes se že tudi lahko govori o tem, da se je ta omladina po ogromni večini ločila od starih in več ali manj očitno pokazala na hibe starejših, priznavajoč sicer njihovo delo. Preveč je bilo konzervativizma pri starejši generaciji, ki tudi ni imela jasno začrtanih programov in s svojega stališča ni hotela popuščati omalovažujoč mladino s pomilovalnim pogledom. Jugoslovenstvo je bilo orientirano ta mladina vedno, zato je sčasoma prišlo do odkritih nasprotij med staro ideologijo in miselnostjo mladih. Boj med obema strujama se je bil v dejanjih in nismo videli mnogo besednih borb. Razvoj dogodkov je šel v pravcu idejnega stališča mlajših in tako smo se znašli hipoma pred popolnoma spremenjenim položajem.

Mladina, ki je šele doraščala pa ni sledila vzgledu prve prekmursko-jugoslovenske mladine, dasi se je šolala v izključno jugoslovenskih šolah. Vidiku imamo tukaj zunanje udejstvovanje med narodom, zlasti v pravcu idej jugoslovanstva. In vendar pred desetletjem je štela mladina nekaj desetlin srednješolcev in drugih mladih ljudi, dočim je sedaj študirajoče mladine razmeroma ogromno števalo. Nikjer nismo videli, da bi se — razen dve-tri osebne izjeme — ta mladina pokazala pred javnostjo s kakim pokretom, idejo ali da bi vsaj pristopila k tej ali oni skupini kot zdrav sodelavec, ni naš namen žaliti, niti česa prejudicirati tej naši mladini, vendar moramo pribiti dejstvo, da vidimo naše akademike v vrstah slovenoborcev, meglenege samoslovenstva, namesto da bi se vsi prekmurski akademiki (in srednješolci) postavili v fronto jugoslovenstva. Ni sicer nikjer kakega posebnega podarka ali vidnejših dejanj, več je konstruktivizma. Vkljub temu pa nam žal, da hodi ta mladina taka pota.

Zadnji čas pa nas je presenetil nastop prekmurske mladine, ki se pojavlja na več strani v tisku. Načeloma le pozdraviti ta pojav, le pravo mer je izbrati. Ni potrebno, da smo raznih vprašanj istega mišljenja, notni smo pa lahko vprašanju našega državnega in narodnega življenja, prištevajoč se med pozitivne jugoslovane.

In ali ne sodeluje pri današnjem javno-političnem razvoju tudi mladina? Tudi naš list, Murska Krajina, ima med svojimi sodelniki mlade ljudi. Ali ne bi bilo na mestu in prav, da se vsa naša mladina čistega

jugoslovanstva zbere v skupni fronti okrog domačega ognjišča in središča baš pri našem listu? Pošiljamo te misli v predvarek vsej naši mladini s pozivom, da se zbere in združi pri delu za svoj narod in domovino.

Združimo svoj idealizem, svoje mlade moči in resno odločno voljo, pa bomo dali viden pečat tej važni razvojni dobi, ki potrebuje idealnih idejnih delavcev!

Murska Sobota

— Sokolsko društvo Murska Sobota vabi vse članstvo in prijatelje k predavanju, ki bo v soboto, dne 22. X. 1932 ob 20 h v Sokolskem Domu. Predava br. Velnar o: „Dvajsetletnica bitke pri Kumanovem“. Že najavljeno predavanje „Soče“ (br. Hvala) se vrši takoj po predavanju br. Velnarja. Predavanje je za članstvo obvezno.

— Kopališče. Uprava javnega kopališča v zdravstvenem domu v M. Soboti javlja, da bo kopališče od sedaj naprej poslovalo v sobotah samo, če se do petka opoldne priglasi dovolj občinstva. Vstopnice se prodajajo v zdravstvenem domu ob četrtkih in petkih dopoldne. Za slučaj, da se priglasi premalo občinstva, se denar pravočasno vrne.

— Smrtna nesreča. Dne 17. t. m. je šla 77 let stara Meolic Marija z samokolico na polje po travo. Ko se je Meolic približevala železniškemu prelazu v bližini pokopališča, je baš takrat privozil popoldanski vlak iz Beltinec. Meolic prihajajočega vlaka ni opazila vsled svoje sključene hoje in ni ga slišala, ker je bila gluha. Strojvodja, ki je opazil, da starka nemoteno nadaljuje pot ja začel dati svarilna znamenja, za katere se pa Meolic ni zmenila. Da bi preprečil nesrečo je vlak zaustavil in celo starki zaklical naj se ustavi. Vsako prizadevanje pa je bilo zaman, ker je Meolic stopila baš v trenutku na progo, ko je tjakaj privozil vlak. Odbijači stroja so ubogo starko vrgli pod stroj, ki jo je vlekel dobrih 18 korakov daleč. Strojvodja je takoj ustavil vlak in z drugimi odhitel k nesrečnici, ki je v krvi ležala med tračnicami. Sirota je bila že v zadnjih vzdihljajih ter je kmalu za tem preminula. Dobila je hude poškodbe na glavi, dočim je bila po ostalem delu telesa nepoškodovana.

— Marijonetno gledališče zopet pripravlja novo presenečenje za naše malčke. V najkrajšem času bo uprizorilo zopet novo igro in prepričani smo, da bo ta zopet navdušila našo mladino ter jih zadovoljila v polni meri.

Dolnja Lendava

— Seja sreskega odbora JRKD. V nedeljo se je vršila seja sreskega odbora JRKD za lendavski srez v Dol. Lendavi. Dasi je bilo slabo vreme se je vendar udeležilo seje 19 odbornikov. Seja je trajala tri ure in so se na njej zopet obravnavala važna gospodarska vprašanja našega sresa. Obširnejše poročilo priobčimo prihodnjič.

— Komemoracija za Gortanom. Društvo Soča je priredilo v nedeljo spominsko svečanost na čast naših narodnih žrtev. Spominski govor je imel katehet g. Verbanjšek. Škoda, da društvo ni bolj obvestilo občinstvo o tej prireditvi, da bi se je lahko udeležili vsi narodni krogi. V ponedeljek pa je bila maša za dušnico, ki jo je daroval g. katehet in pri kateri je pel naš pevski zbor.

— Kralj na Betajnovi. Prosvetni odsek našega Sokola uprizori v soboto, dne 22. t. m. igro: Kralj na

Betajnovi. Ta drama našega mojstra Cankarja je izrazito dramatsko delo z vsemi finesami, ki so lastne Cankarju v njegovih delih. Drama je težka in je bila precejšnja smelost, da jo je vzel v svoj program naš prosvetni odsek. Uprizoritev te drame vzbuja v vseh narodnih krogih Lendave največje zanimanje, zato se pričakuje obilen obisk. Vloge so dobro razdeljene in smo res radovedni, kako nam bodo naši igralci to dramo podali. Dolžnost nas vseh pa je, da prisostvujemo tej uprizoritvi, to pa tem bolj, ker je s tem tudi združena spominska svečanost na balkanske vojne pred 20 leti. Brat starosta bo govoril pred igro o balkanskih bojih in njih pomenu. Tako bomo proslavili dvajsetletnico zmage na Balkanu in pričetka našega osvobojenja, ko so Srbi v borbi „za krst časni in svobodu zlatu“ osvetili na Kumanovem Kosovu.

— Ali bomo imeli v Lendavi elektriko? V Lendavi nas te dni zanima samo to, ali bomo v resnici imeli električno razsvetljavo ali pa pade vse skupaj zopet v vodo. Podoba pa je, da je stvar popolnoma resna in je že pripravljen baje tudi denar. Občini so predloženi načrti in vse drugo, da se izvrši elektrifikacija Lendave. Družba, ki hoče to izvršiti, je na širši osnovi in bo soudeleženo Elektrotehnično podjetje Ilič iz Maribora. Sedaj je samo na občini, da zavzame svoje stališče. Te dni bo sklicana seja finančnega odseka in na to pa plenarna seja, na kateri bo padla odločitev. Upamo seveda, da bodo občinski možje pokazali široko-grudnost in razumevanje za stvar ter omogočili od svoje strani, da se nameravana akcija res izvede. K Božiču bi v pozitivnem slučaju imeli že v Lendavi razsvetljene vse glavnejše ulice.

— Obrtna šola. Tukaj se pričelo s poukom na obrtno-nadaljevalni šoli. Pouk posejajo vsi vajenci, ki so zaposleni pri lendavski mojstrih in v okolici. Pouk se vrši v ponedeljek od 2—6 h. Gojenci imajo tudi telovadne ure, kar je zelo prav in zdravo za nje. Obrtno-nadaljevalne šole so velikega pomena za obrtni naraščaj, zato naj stariši skrbe, da bodo njihovi sinovi posejali pouk. Prav tako pa tudi mojstri morajo imeti srce do svojih vajencev in jim omogočiti čim rednejši obisk.

— Cena moštu. Ker je pridelek izredno obilen, ponujajo vinogradniki mošt po 1 Din za liter. Temu je pa tudi vzrok, ker ni posode. Letošnji pridelek je tudi po kakovosti zelo dober, zato se pričakuje boljša cena.

— Lendavski trgovci in obrtniki, oglašujte v Murski Krajini, ako hočete spraviti svoje blago v promet.

— Poslanec Hajdinjak za vinogradnike. Ugotovilo se je, da so nekateri vinogradniki, ki imajo gorice na Madžarskem lanski pridelek zelo pridno vozili čez mejo, dasi niso toliko pridelali. Da se ne bi tuje vino uvažalo v našo državo, je oblast posegla vmes in je odredila, da vsak vinogradnik mora prijaviti površino vinograda in količino trsov, na podlagi česar se je odmerila količina vina, ki se sme peljati čez mejo. Podatki pa niso bili točni, ker so ljudje v strahu, da se jih obdavči, prijavili manj. Tako je sedaj nastala silna težava, ker niso smeli pripeljati svojega pridelka. Nekdo je pridelal recimo 40 hl, dovolilo se mu je 12 hl, kam pa naj dene ostalo? Znano pa je tudi, da je rod letos izredno dober, zato se je g. poslanec zavzel za vinogradnike. Sam se je podal na lice mesta in ugotovil, da je pridelek

res večji, kakor pa je odmerjeno. Radi tega se je odredilo, da sme vsak vinogradnik na vsak trs uvoziti 1 liter mošta ali vina svojega pridelka. Tako je g. poslanec zopet pokazal svoje zanimanje za naše obmejne spodnje vesnice in tudi za Lendavo samo.

— Lendavski naročniki plačajte naročnino za Mursko Krajino. Plačate lahko ali pri g. Ošlaju ali pa v tajništvu.

DOPISI

Ljutomer. Sokolsko društvo Ljutomer prav pridno nadaljuje svoj kulturni in narodni program. Dramatični odsek je z igro „Pri belem konjičku“ prav posrečeno otvoril novo sezijo v splošno zadovoljstvo navdušene publike, ki je pri vseh treh predstavah napolnilo prostorno dvorano Sokolskega doma. Ta ljudska spevoigra je s spretno režijo br. Stoparja privabila tudi bližnjo in daljnjo okolico, saj je sokolski gledališki odsek tudi sedaj popolnoma potrdil sloves, ki ga uživa že 10 let. Vse vloge so bile prav posrečene, nekatere (Klinar, Bucek, Peregrin, Leopold, profesor, dr. Kovač in Minka) pa so bile podane daleko čez povprečni nivo. Zlasti so ugajali plesi z gorenskimi narodnimi nošami. Pri igri se je posebno uveljavil društveni salonski orkester, pomnožen s požrtvovalnimi člani iz Murske Sobote — z dirigentom Iv. Seršenom. Pripravlja se že prav zanimiv program iger naših domaćih avtorjev, med njimi Golarjeva: „Dve nevesti.“ — V soboto 22. t. m. se vrši v Sokolskem domu spominska proslava dvajsetletnice Balkanske vojne, h kateri je vabljen vse članstvo korporacije in narodno občinstvo. Ljutomer bo ob tej priliki pokazal, da je naroden in zna ceniti žrtve ustvariteljev Jugoslavije.

Žižki. V občini Žižki so razrešeni naslednji odborniki: Stanko Ivan, Zver Štefan in Gruškovnjak Ivan (umrl), na njih mesto so imenovani: Curič Matija, Krao Martin in Špilak Matjaš.

SOKOL

Sprememba v načelništvu saveza S. K. J.

Ministrstvo za telesno vzgojo naroda je upoštevalo ostavko načelnika saveza S. K. J. brata Ivana Bajželja in imenovala na njegovo mesto za načelnika Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, dosedanjega III. namestnika saveznega načelnika brata Miroslava Ambrožiča, na njegovo mesto pa Josipa Jerasa.

Ko se poslavljamo od našega saveznega načelnika, mu moramo odkrito priznati, da vemo presoditi njegovo požrtvovalnost in njegovo načelniško delovanje. Kratka doba njegovega načelnikovanja gotovo ne ostane brez trajnih posledic.

Nekoliko natančneje se hočemo ustaviti pri našem novem načelniku. Brat Miroslav Ambrožič je že od nekdanj znan kot odlični sokolski delavec. Rodil se je 17. julija 1885. leta v Kranju kot sin revnih starišev. Po končani nižji gimnaziji, katero je moral ravno radi siromašnosti zapustiti, vstopil v tamkajšnjo tiskarno ter izučil črkostavstva. Pozneje je bil službi v Trstu v narodni tiskarni „Edinosti“ najprej kot črkostavec, nato faktor in končno ravnatelj podjetja.

Vse svoje prcsto življenje, pa lahko rečemo, je brat Ambrožič po-

svetil okolstvu. Že v Kranju je bil pri naraščanju, pozneje je bil društveni načelnik, v Trstu pa načelnik tržaškega Sokola.

Ni pa deloval samo kot tehničar, prvi je urejeval sokolski koledar, bil pri uredništvu raznih drugih sokolskih glasil in pisal razne strokovne članke tehnične in idejne vrednosti. Z osnovanjem slovenske sokolske zveze je pod načelništvom brata dr. Viktorja Murnika, postal član tehničnega odbora. Tudi v jugoslovanskem sokolu in sedaj je vedno zavzemal odlična in odgovorna sokolska mesta. Vedno in povsod se je udeleževal na tehničnem in literarnem polju.

Najprisrčneje in bratski čestitamo sedajnjemu saveznemu bratu načelniku in želimo, da mu njegovo vodilno mesto prinese obilo uspeha, naši viteški organizaciji pa največje koristi.

Redna telovadba stare vrste (članstvo od 26 let naprej — v kolikor isto ne vadi pri članstvu) se prične v sredo 26. oktobra 1932. ob 6. uri popoldne v Sokolskem domu. Vabimo vse brate, da se te prve ure polnoštevilno udeležijo. Zdravo! Sokol Murska Sobota.

Seja upravnega odbora Sokolskega društva Šalovci se vrši 22. t. m. ob 18. uri v Šalovcih v spodnji šoli. Ker so zelo važne zadeve na dnevnem redu, se pozivajo vsi bratje in sestre upravnega odbora, da se sigurno in točno vsi udeležijo. Zdravo!

TON-KINO

Lastnik G. DITTRICH

v Murski Soboti

„Ljubim, Ljubiš, Ljubi“

(Ein Burschenlied aus Heidelberg)

Glazba: H. May Režija: Karl Hart

V gl. ulogi:

BETTY BIRD, WILLY FORST.

Pevci fantovskih pesmi

PETAR HOENSELAERR

Predstave se vršijo: v SOBOTO

dne 22. oktobra ob 1/2⁹ uri in v

NEDELJO, dne 23. oktobra popoldne

ob 1/2⁴ uri in zvečer ob 1/2⁹ uri

Pregled in premovanje rodovniške živine

v okolišju Zveze živinorejskih organizacij za simendolsko živino se začne prihodnji teden in sicer v *pondeljek dne 24. oktobra ob 10. uri v Vučji gomili, v torek dne 25. oktobra ob 9. uri v Predanovcih, v sredo dne 26. oktobra ob 9. uri v Strukovcih* in v četrtek dne 27. oktobra v Ljutomeru. To v vednost vsem, ki se za to zanimajo, posebno, ker so termini (Vučja gomila in Predanovci), drugi, kot so bili v prvotnem razglasu.

Organizacija.

Sreski odbor Murska Sobota.

Na predloge, ki so jih stavili delegati krajevnih organizacij na sreski konferenci dne 18. septembra 1932, je prejel sreski odbor do sedaj od banovinskega tajništva sledeče odgovore:

a) izvršena je intervencija pri finančni direkciji v Ljubljani, da se odlože davčne eksekucije pri onih, kateri zdaj v istini ne morejo davkov plačati.

b) sladkor za čebelarje po znižani ceni se že lahko dobi pri društveni čebelarni v Ljubljani, Pražakova ulica 13 ali pri podružnicah čebelarskega društva. Dobijo ga le člani, t. j. naročniki Slovenskega čebelarja in sicer kg po 8 Din. Sladkor je za ljudsko prehrano neuporaben.

c) Kr. banska uprava je na intervencijo sporočila, da bo glede dobivanja mariborske kmetijske poskusne in kontrolne postaje storila vse, kakor bodo dopuščale proračunska sredstva.

č) Zdravstvenemu domu v Mariboru je naročeno, da prouči način proizvodnje vodo-preskrbe v Bodoncih. V pozitivnem slučaju bo Higijenski zavod v Ljubljani upošteval občino Bodonci v seznamu bodočih asanacij ter bo predlagal kr. banski upravi, da se asanacija čimpreje izvrši.

d) Kr. banska uprava je naročila vsem s svojim oddelkom, da morajo v bodoče komisije, ki pridejo v naš srez, za ocenjevanje nastale škode, stopiti v stike z krajevnimi faktorji in se podrobno informirati glede resničnih potreb ljudstva.

e) Kr. banska uprava bo v bodočem banovinskem proračunu predvidela prispevek za melioracijo zem-

ljišč v Prodanovcih, ko bodo izpolnjeni načrti za navedeno melioracijo.

*

Nova krajevna organizacija JRKD se je ustanovila dne 25. 9. 1932 v Hodošu za občini Hodoš in Krplivnik. Pristopilo je takoj 47 članov. V odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje: šolski upravitelj Verteš Aladar iz Hodoša kot predsednik, Abraham Viljem iz Hodoša kot podpredsednik, učitelj Frahm Vilko iz Hodoša kot tajnik, učitelj v p. Fenyes Karol iz Hodoša kot blagajnik, v odbor pa iz Hodoša: župan Bakoš Josip, posestnika Kerčmar Franc in Eöry Evgen, iz Krplivnika: župan Žiško Aleksander in posestnika Čahuk Štefan in Orban Janez.

*

Vsem krajevnim organizacijam v vednost.

Zadnji čas se pojavljajo slučajji v lendavskem srezu, da nekateri ljudje po posameznih občinah snujejo in hočejo organizirati poleg že obstoječih krajevnih organizacij še neke nove, svoje krajevne organizacije JRKD. Kakor je samo za pozdraviti, da vlada po naših občinah tako zanimanje za organizacije vsedržavne stranke, tako pa je grajati tako postopanje, ker to ni v skladu s členo 11 Organizacijskih statutih JRKD. V eni občini lahko obstoja le ena organizacija. Ker imamo v našem srezu že povsod dobro organizirane kraj. organizacije, ne moremo odobravati delovanje nekaterih ljudi, ki bi radi šli preko tega dejstva in ustanavljali svoje organizacije. Najmanj pa so upravičeni do takega postopanja tisti, ki so doslej stali ob strani ali so pa celo delali proti našim organizacijam. Sedaj pa, ko vidijo uspehe našega dela, hočejo takoj prevzeti vodstvo v krajevnih organizacijah.

O tej zadevi je razpravljal preteklo nedeljo sreski odbor stranke in doprinesel sledeči sklep:

V smislu člena 11 statutih lahko obstoja v vsaki občini le ena krajevna organizacija JRKD. Kake sporedne organizacije se ne morejo priznati, pač pa je vsakomur dano na prosto, da se vpiše v že obstoječi krajevni organizaciji v smislu člena 4 in 12 točka 6 Sreski odbor nobene sporedne organizacije ne priznava, ampak le tiste, ki so se ustanovile z njegovo vednostjo in privoljenjem.

To je jasen sklep in tega se naj drže vse organizacije in vsi drugi, ki se interesirajo za našo stranko.

SUHE GOBE kupuje vedno in plača zelo dobro
M. GERŠAK & Co. Ljubljana, Prečna ul. 4. veletrg. z zemelj. prid. Pošljite vzorce in ponudbe 1

Nekaj o gospodinjstvu.

Ne mislim tukaj razmotrivati o načinu, kako se pripravljajo posamezne jedi, pač pa o važnosti umnega gospodinjstva.

Težki so časi, v katerih živimo, zato je pa tudi nujno potrebno, da je gospodinja, ki pri hiši tri ogle podpira, na svojem mestu to je, da zna vse, karkoli se na vrtu in na polju pridela, uporabiti v svojo korist. Večkrat sem slišal, kako so kmečke gospodinjke tožile češ, kako pač gospoda dobro je. Vprašam Vas pa, kje pa vse to zraste: zelje, karfiol, kolerabca, solate itd. Ali ne na tvojem vrtu, gospodinja? Ali ne bi si mogla tudi ti privoščiti dobre, odnosno okusne jedi? Boš rekla: „Bi že, toda gledati moram za dinarjem, za to moram vse prodati.“ Ni res, da vse prodaš, le poglej pri hiši okrog oglov, na vrt in na polje, koliko stvari ti ide v nič. Vse to, kar samo po sebi ide v nič, lahko uporabiš za sebe in svoje, pa boš ti vesela in zadovoljna tudi tvoji domači, saj veš, da ljubezen gre skozi želodec. Bo možek preskrbljen z okusno jedjo, tudi brundal ne bo.

Toda treba je več razumnosti pri gospodinjstvu. Večina je pa kmečkih domov, ki sploh nimajo prilike, da bi mogli kaj teh stvari v denar spraviti vsled oddaljenosti od trgov in mesta. Oh kako žalostno pa izgleda na takih vrtovih. Vse zanemarjeno, pusto, žalostno. Naravno, da moških pri takih domovih ne strpi zlasti ob nedeljah in praznikih doma in gredo raje v gostilno. Na mizo pa potem pride navadno vsaki dan ali krompir in zelje ali pa zelje in krompir, včasih mesto zelja kakšna repa.

In koliko bi se dalo ravno pri takih domovih spraviti na mizo najrazličnejših jedi, brez vsakega koštanja. Največji reveži pa so gotovo bolniki zlasti pa še po zimi, kar se hrane tiče. Nobenega kompota, nobene lahke solate, nobene lahke prikuhe in potem izgovor: „Smo pač siromaki in si ne moremo privoščiti“. Da, siromaki po svoji lastni krivdi, ko bi lahko toliko imeli, da bi še lahko revnim bolnikom pomagali in bi s tem še si za nebesa zaklade pridobivali, samo je treba malo dobre volje.

(Dalje sledi.)

S sibirskim ekspresom od Moskve do Vladivostoka

Na potovanje po trans-sibirski železnici s sibirskim ekspresom od Moskve do Vladivostoka ostanejo potniku prav lepi spomini. S prepričanjem lahko trdim, da je Rusija brez-krajna zemlja, lep svet, bogata in plodna.

Takoj za Moskvo se razprostira nedogleden brezov gozd. V njem se le redko kedaj prikaže livada ali polje. Tu in tam stoji sredi belih brez padajoče koče, ki so doživljale nekoč boljše čase, sedaj so pa zatočišče siromakom in kmetom. Pred vsako je kup otrok, kar izpričuje, da je tudi ta zapuščen del Rusije precej obljubljen. Na nekaterih kočah vije rdeče zastave, kar je znak, da se tam prodaja meso ali pa je sedež kake kmetijske zadruge. Gozd, povsod gozd na črni zemlji, ki bi bila plodna, če bi jo znali obdelovati! Še tam v bližini prestolnice so nedogledne rav-

nine, zapuščene in neobdelane. Počasni se vrste njive, ki jih obdelujejo na primitiven način. Stalno se menjavajo polja in gozdovi in vasi, mimo katerih drvi ekspres, so zelo majhne.

Tamkajšnji kmet je siromašen, živi pa še vedno boljše kot meščani. Veliko lepše utise sem odnesel iz malih mest kakor iz ponosne in rdeče Moskve. Čimbolj smo od Moskve, tem redkejši je gozd in breze se umikajo iglastemu drevju. Ko prevozimo Ural, se odpre pred nami velika ravnina. Od časa do časa se tu cepijo proge. Na križiščih je živahno vrvenje. Postaje so polne tovornih vlakov, ki čakajo ne odpravo. Prometne razmere so tu zelo slabe. Vlaki vozijo z velikimi zamudami.

Proga od Moskve do Vladivostoka je dolga 10.000 kilometrov in je le redkokje dvotirna. Po zapustitvi svadlovski center, že d drajo kolesa našega ekspresa na azijskih, oziroma sibirskih tleh. Ogromne stepe in zelena močvirja se razprostirajo v nedogled. Vznosja nizkih zimskih po-

krivajo zeleni gozdovi in vmes so rodovitna polja, ki bi mogla prehraniti velik del Evrope. Prostrana stepa je kriva, da je Sibirija še danes tako obljubena. Osem milijonov prebivalcev se porazgubi na tem prostranem svetu. Dolgotrajne meščanske vojne in večna borba z meteorološkimi ne prilikami v barbarski klimi pa so vzrok da ni tu sem prodrla še evropske civilizacija. Najsiriomašnejši so Kirgizi, pol kultivirano nomadsko pleme, katerim je vlada podarila zemljo.

Tako smo se vozili tri dni skozi stepe. Po treh dneh vožnje smo dospeli v nov svet, obraščen z velikimi gozdovi, „tajge“ imenovanimi. Mesta in vasi se vrstijo in zemlja je rodovitna. Namakajo jo reke in potoki. Bližali smo se Burjati, mongolski sovjetski republiki. Na postajah smo srečali tipične Aziate, med katere so se pomešali Rusi. Tu nekje je začetek etap za vojno. Po postajah je kar mogoče vojaštva in mostove so stražili rdeči gardisti. Okrog važnejših komunikacij so postavljene velike žične

ograje. Potovanje ob Bajkalskem jezeru prevzame človeka in se nehoti spomni krasot Švice. Naslednje jutro je vlak zapustil tla Sovjetske republike na daljnem vzhodu. Zopet nova zemlja, kamarkoli pogledaš, same „tajge“, po katerih žive in se preganjajo sestradani volkovi. Precejšen kos lepe zemlje smo prevozili ob mandžurski meji, preden smo dospeli v Vladivostok.

Vladivostok je za potnika, ki dospe prvič tja, pravo razočaranje. Sivo, umazano in grdo mesto, katerega ime Vladivostok (Vlada vzhoda) zveni izzivalno. Odkar so prišli se sovjeti, se ni zidala tu niti ena nova stavba; Vse se ruši in podira, in pa krasno lepo, pripravno pristanišče ozadje tvorijo visoke planine in predo mestom se razprostira sinje Japonsko morje. Družabnega življenja pa Vladivostok nima.

Pravila ZDRUŽBE TRGOVCEV za srez Murska Sobota.

(Nadaljevanje.)

Nimajo pa pravice glasovati in ne morejo biti voljeni člani:

1. ki jim je odvzeta ta pravica z disciplinsko razsodbo, skladno s členom 8. teh pravil;
2. ki so bili obsojeni na izgubo častnih pravic, dokler ne predlože sodnega potrdila, da je v obsodbi izrečena izguba častnih pravic po zakonu prestala.

Ne morejo voliti niti biti voljeni člani, ki niso jugoslovanski državljani; toda ti člani imajo pravico glasovanja ob reševanju drugih vprašanj, ki spadajo v pristojnost združbe.

Člen 15.

Skupščini predseduje predsednik združbe, če pa je zadržan, podpredsednik; če pa je tudi podpredsednik zadržan, predseduje skupščini najstarejši član uprave. Če tega ne more ali noče storiti, kakor tudi če skliče skupščino zbornica po členu 13. teh pravil, predseduje skupščini oni, kogar skupščina sama izvoli izmed prisotnih članov.

Predsedujoči vodi delo skupščine, skrbi za to, da se drži skupščina objavljenega dnevnega reda, daje in odvzema članom besedo in vobče skrbi za red pri skupščinskih razpravah. Pri izvrševanju svoje naloge ima pravico, opominjati, po ponovnem opominu pa tudi odstraniti one člane, ki motijo red in žalijo dostojanstvo skupščine.

Člen 16.

Skupščina sklepa z absolutno večino glasov prisotnih članov. Ob enaki razdelitvi glasov odloči glas predsedujočega.

Za pravnoveljavno razpravljanje in sklepanje skupščine je potrebno, da je prisotna vsaj ena tretjina članov. Če ne pride na skupščino zadostno število članov, sme skupščina eno uro po času, določenem za pričetek skupščine, razpravljati in sklepati o predmetih, ki so na dnevnem redu, neglede na število prisotnih članov.

O predmetih označenih pod točkami 5., 11. in 12. člena 19., sme skupščina sklepati, če je prisotna najmanj polovica vseh članov združbe. Za sklepe, da se izdajo posebna pravila za poedine namene združbe iz točke 1. člena 19, je potrebno, da je na skupščini prisotna vsaj ena četrtina vseh članov združbe. Glede izprememb in dopolnitev pravil velja odredba člena 46. teh pravil.

Člen 17.

Skupščina sme sklepati samo o predmetih, ki so postavljeni na dnevni red, ali ki so jih poedini člani vsaj tri dni pred zborovanjem pisмено prijavili upravi združbe. O predmetih, ki niso postavljeni na dnevni red, se sme samo razpravljati, ne pa sklepati. Istotako se sme odločiti o sklicanju nove skupščine, ne da bi bilo to vprašanje postavljeno na dnevni red. O vprašanjih izven dnevnega reda se sme razpravljati samo pri poslednji točki dnevnega reda, ki se mora vedno pridržati za taka vprašanja.

Člen 18.

Glasovanje je javno. Za volitev organov združbe kakor tudi o vseh posebnih vprašanjih mora biti glasovanje tajno. Če ni ugovora, se vrši volitev lahko tudi s vsklikom.

Tajno se glasuje tudi, če to zahteva ena tretina prisotnih članov. Poimensko glasovanje se vrši, če zahteve to ena tretina prisotnih članov.

Člen 19.

Skupščina je pristojna, da odloča:

1. o izpremembah in dopolnitvah teh pravil kakor tudi o drugih posebnih pravilnikih za poedine namene združbe;
2. o volitvi članov uprave in nadzorstvenega odbora in njih namestnikov kakor tudi častnih članov;

Smešnice

Na vabilu za neko živinorejsko zborovanje je stalo tudi tole: točka 4.; Predavanje g. A. B. o rejli svinj in kako se jih krmi s slikami.

Živinozdravniku, ki ga pozove kmet k svinji, ki nemore skotiti, seta potoži. „Oh gospod doktor, kako me zasleduje nesreča. Pred dvema leti mi je poginil konj na koliki, lani se je moja žena zlomila nogo, pred par meseci mi je umrla stara mati, če mi še pa sedaj svinja pogine, pa mi bo res za obupati.“

Tržne cene

Biki kg od 2 do 4.50 — Din, telice kg od 2 do 4.50 — Din, teleta kg 4 do 5.50 Din, krave kg od 1 do 2-3. Svinje kg 6-7 Din.

V nadrobni prodaji so cene sledeče: govedina kg. 6-8 Din, svinjetina kg. 10-14 Din, teletina kg. 6-14 Din, moka pšenična ogg. kg. 3.50 do 3.75 Din, moka II. kg. 3.25-3.50 Din, moka V. kg. 3.— Din, moka ržena kg. 3 do 3.50 Din, kava surova kg. 42-80 Din, kava pražena kg. 48-125 Din, riž kg. 6-14 Din, sladkor kristalni kg. 15.— Din, v glavah kg. 16.— Din, kocke kg. 17.— Din, bučno olje 1 lt. 18 Din, olje olivno 1 lt. 16-24 Din, sol Kreska kg. 2.50 Din, sol morská mleta kg. 2.75, sol živinska kg. 1.40 Din, mlo navadno kg. 9 Din, mlo Zlatorog in Gazela kg. 12 Din, mlo terpentinsko kg. 14 Din, petrolej lt. 7 Din, sveče okt. 9 Din.

Cene deželnim pridelkom v tečem tednu so sledeče: pšenica 1 q 40.— Din, žito 1 q 125.— Din, koruza debela 1 q 165.— Din, koruza čequatine 1 q 130.— Din, oves 1 q 120.— Din, ajda 1 q 90-100 Din, pecmen 1 q 120-130 Din, proso 1 q 100-110 Din, krompir 1 q 80-100 Din, seno 1 q 30-70 Din, slama 1 q 40-50 Din. Umetna gnojila: superfosfat 16% 96.— Din, tomažova žindra 18/20% 120.— Din, Nitrofoskal 1 q 148.— Din, kalijeva sol 42% 1 q 182.— Din, kremen pri odjemu celega vagona 1 q 18.— Din. Cement Trboveljski 1 q 67.— Din, cement Splitski 1 q 65.— Din, apno žgano 1 q 36.— Din.

Moderne zimske damske plašče

v veliki izbiri in po najnižjih cenah dobite pri

KUKEL KAROL modni krojač
Murska Sobota Cerkvena ulica
(Nasproti sodišču)

Prihajam tudi na sejme in ne pozabite obiskati moje razstavljenega blaga !!

Sprejemem vajenca, pridnega in iz boljše družine. Nastopi lahko takoj. KUKEL KAROL, modni krojač Murska Sobota.

Nemethi Stefan

trgovec v Dolnji Lendavi naznanjam cenjenemu občinstvu in svojim stalnim odjemalcem, da sem se preselil s svojo trgovino

v Bartanovičevo hišo
na Cerkvenem trgu.

Priporočam se za nadaljno naklonjenost.

Poceni blago in dobra postrežba!

PRODA SE

posestvo z hišo in gospodarskim poslopjem. 25 oralov zemlje, gorice, živina in poljsko orožje. Vse skupaj se proda takoj! Podrobnosti se poizvejo pri

Ivan Šilec posestniku
Spodnja Senarska, p. Sv. Trojica
v Slovenskih goricah. 2

ZELO BOSTE ZADOVOLJNI

ako boste nakupovali vse specerijsko blago in druge potrebščine za vašo kuhinjo z trgovine

NOVAK JURIIA

Dobi se tudi kolonijalna roba, naj boljši keksi, likerji, rumi itd. itd.

Dobra postrežba in primerne cene!

Prepričajte se sami

V DOLJNI LENDAVI NASPROTI CERKVE.

Bakanče z gumipodplatom

3X močnejši samo Din 79
cenejši BAT'A, M. Sobota.

Nc. I. 144/32.

3.

Prostovoljna javna dražba nepremičnine.

Pri okrajnem sodišču v Murski Soboti soba št. 19. se vrši v ponedeljek, dne 24. oktobra t. l. prostovoljna javna dražba nepremičnine polovice parcele št. 433 d. o. Murska Sobota (Kardošev vrt). Cela parcela meri 729 kv. sežnjev. Dražbeni pogoji so na vpogled pri okrajnem sodišču v M. Soboti, soba št. 19 med uradnimi urami.

Okrajno sodišče v Murski Soboti
odd. I., dne 17. X. 1932. Dr. Šumenjak.

Odaja lova!

Županstvo občine Beltinci naznanja, da se bo občinski lov oddal v zakup po javni dražbi dne 22. oktobra 1932 ob 15. uri v sobi občinske pisarne v Beltincih, za dobo šest let.

Beltinci, dne 15. oktobra 1932.

PETERKA MARTIN, župan.

KLAVIR še v zelo dobrem stanju se po ugodni ceni prodaja. Več se izve v Prekmurski tiskarni v M. Soboti.

ŠIVALNE STROJE

radio aparate, gramafone

in plošče kakor tudi kolesa in vsakovrstne dele dobite

dokler zaloga traja po stari znižani ceni

pri tt. ERNEST ŠTIVAN v Murski Soboti.

